Svet
Evropske unije

Bruselj, 26. november 2026
(OR. en)

16482/26

COWEB 161	**ENV 1458**
COPS 770	**ENER 807**
POLCOM 449	**CLIMA 676**
CFSP/PESC 1996	**RECH 509**
RELEX 1606	**GLOBAL GATEWAY 60**
FIN 1703	**JAI 1512**
ECOFIN 1579	**MIGR 373**
DIGIT 322	**TRANS 770**

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Vrh EU-Zahodni Balkan (Bruselj, 25. november 2026) – izjava

Vrh EU-Zahodni Balkan

Izjava iz Bruslja, 25. november 2026

Voditelji in voditeljice Evropske unije (EU) smo se ob posvetovanju s partnericami z Zahodnega Balkana sestali na današnjem vrhu v Bruslju in sklenili naslednje:

1. Današnji vrh, ki sledi uspešnemu vrhu junija 2026 v Črni gori, ponovno potrjuje vse večji strateški pomen odnosov med EU in Zahodnim Balkanom ter koristi, ki jih prinašajo našim državljanom in državljankam. Vse bolj nestabilne geopolitične razmere, ki jih zaznamujejo vojna agresija Rusije proti Ukrajini, konflikti na Bližnjem vzhodu in vse večja svetovna konkurenca, izpostavljajo potrebo po vse tesnejših vezeh med EU in Zahodnim Balkanom.

2. Ponovno poudarjamo, da smo v celoti in nedvoumno zavezani perspektivi članstva v EU za Zahodni Balkan. Prihodnost Zahodnega Balkana je v naši Uniji. Širitev je realna možnost, ki bi jo bilo treba izkoristiti.

3. Ponovno potrjujemo pomen širitve kot geostrateške naložbe v mir, varnost, stabilnost in blaginjo v Evropi. Vse partnerice z Zahodnega Balkana pozivamo, naj pospešijo odločilne in verodostojne reforme, zlasti na področju temeljnih prvin, in izpolnijo zaveze, potrebne za napredek na poti v EU. Pozdravljamo dinamiko in napredek na poti v EU, ki so ga partnerice z Zahodnega Balkana dosegle od zadnjega vrha. Pospešitev pristopnega procesa, temelječega na verodostojnih reformah partneric, pošteni in strogi pogojenosti ter načelu lastnih zaslug, je v našem vzajemnem interesu. Vzporedno s tem in v skladu z Izjavo iz Granade mora EU pospešiti svoje priprave in reforme za razširjeno Unijo.

4. Ob opozarjanju na prejšnje izjave ponovno poudarjamo, kako pomembno je, da so partnerice z Zahodnega Balkana zavezane spoštovanju evropskih vrednot in načel v skladu z mednarodnim pravom, primarnosti demokracije, temeljnih pravic in vrednot ter pravne države. Pričakujemo, da bodo to zavezanost dokazale s konkretnimi ukrepi, in sicer s prevzemanjem odgovornosti in izvajanjem potrebnih reform, zlasti na področju temeljnih prvin in pravne države. Svoboda izražanja, neodvisni in pluralistični mediji, enakost spolov in močna vloga civilne družbe so ključni za zagotavljanje delujoče demokracije. Partnerice ponovno pozivamo, naj zagotovijo pravice in enako obravnavo pripadnikov manjšin. Vsakršno poveličevanje vojnih zločincev, zanikanje genocida in revizionizem so v nasprotju z najbolj temeljnimi evropskimi vrednotami. Vse partnerice z Zahodnega Balkana pozivamo, naj spodbujajo kulturo spoštovanja vseh žrtev in solidarnosti z njimi ter spoštujejo in izvršujejo sodbe mednarodnih in nacionalnih sodišč v zvezi z vojnimi zločini.

5. Za izgradnjo skupne prihodnosti so še naprej ključni vključujoče regionalno sodelovanje, sprava in dobri sosedski odnosi ter izvajanje mednarodnih sporazumov v dobri veri in z oprijemljivimi rezultati, vključno s Prespanskim sporazumom z Grčijo ter Pogodbo o prijateljstvu, dobrih sosedskih odnosih in sodelovanju z Bolgarijo. Še naprej so potrebna odločna nadaljnja prizadevanja, da se spodbujata sprava in regionalna stabilnost ter da se v skladu z mednarodnim pravom in uveljavljenimi načeli najdejo in uresničijo dokončne, vključujoče in zavezujoče rešitve za regionalna in dvostranska vprašanja ter spore med partnericami, ki so dediščina preteklosti. To vključuje razrešitev vseh preostalih primerov pogrešanih oseb in obravnavanje nerešenih vprašanj, povezanih z vojnimi zločini, da se zagotovita odgovornost in pravičnost. Potrebna so nadaljnja prizadevanja zadevnih partneric, da se uresničijo vse neizpolnjene obveznosti iz Sporazuma o vprašanjih nasledstva in rešijo preostala vprašanja, povezana z nasledstvom.

6. Dejstvo, da se odnosi med Prištino in Beogradom ne normalizirajo, obe partnerici še naprej ovira na njuni evropski poti. Ponovno potrjujemo, da v celoti podpiramo dialog med Beogradom in Prištino pod okriljem EU o normalizaciji odnosov, ki ga vodi visoka predstavnica in podpira posebni predstavnik EU. Partnerici spodbujamo, naj izkoristita sedanji politični zagon in konstruktivno sodelujeta v dialogu ter brez odlašanja dosežeta oprijemljiv napredek pri celovitem izvajanju vseh doseženih sporazumov. Podpora v okviru instrumenta za reforme in rast za Zahodni Balkan je pogojena s konstruktivnim sodelovanjem partneric pri normalizaciji njunih odnosov ob merljivem napredku in oprijemljivih rezultatih.

7. Še naprej bomo odločno podpirali celovit, pravičen in trajen mir v Ukrajini, utemeljen na načelih Ustanovne listine ZN in mednarodnem pravu ter podprt s trdnimi in verodostojnimi varnostnimi jamstvi za Ukrajino. Ob usklajevanju s podobno mislečimi partnerji bomo Ukrajini in njenemu prebivalstvu v času, ko brani suverenost in ozemeljsko celovitost Ukrajine pred vojno agresijo Rusije, še naprej zagotavljali celovito podporo. Pozdravljamo podporo partneric z Zahodnega Balkana pri teh prizadevanjih. Tudi v bodoče bomo vlagali v multilateralizem in s partnericami z Zahodnega Balkana sodelovali pri podpiranju mednarodnega prava. V zvezi s tem pozdravljamo ključna načela evropske varnosti, sprejeta na srečanju Evropske politične skupnosti 12. novembra 2026.

8. Kot je navedeno v prejšnjih izjavah, uskladitev partneric z Zahodnega Balkana s skupno zunanjo in varnostno politiko (SZVP) EU, vključno z izvajanjem in izvrševanjem omejevalnih ukrepov EU ter preprečevanjem njihovega izogibanja, ostaja močan izraz strateške izbire naših partneric. Izrekamo priznanje tistim partnericam z Zahodnega Balkana, ki so popolnoma usklajene s SZVP EU, preostale pa odločno pozivamo, naj storijo enako.

9. Poudarjamo, da imamo skupni interes za krepitev našega sodelovanja na področju varnosti in obrambe, kar dokazujejo naša varnostna in obrambna partnerstva ter dialogi o varnosti in obrambi. EU in Zahodni Balkan sta zavezana nadaljnjemu sodelovanju v okviru evropskega mirovnega instrumenta za krepitev varnosti, stabilnosti in odpornosti regije. EU prav tako pozdravlja prispevke partneric k misijam in operacijam v okviru skupne varnostne in obrambne politike EU ter z zanimanjem pričakuje nadaljnje sodelovanje na tem področju.

10. EU še naprej podpira Zahodni Balkan pri obravnavanju kibernetskih in drugih hibridnih groženj, vključno s tujim manipuliranjem z informacijami in vmešavanjem, katerih cilj je spodkopavanje demokratičnih institucij in širitvenega procesa, ter nadalje krepi sodelovanje za izboljšanje odpornosti, tudi prek Centra za kibernetsko zmogljivost na Zahodnem Balkanu (WB3C), okrepljenega sodelovanja z Agencijo Evropske unije za kibernetsko varnost (ENISA) in evropskega ščita za demokracijo, zlasti prek evropskega centra za demokratično odpornost.

11. Partnerice približati EU že med širitvenim procesom ostaja ena od strateških usmeritev. EU spodbuja partnerice, naj sodelujejo, da bi kar najbolje izkoristile obstoječe priložnosti, medtem ko se preučujejo nadaljnji predlogi o postopnem vključevanju – kar bo odvisno od uskladitve z ustreznim pravnim redom Unije –, in sicer na reverzibilen način in na podlagi dosežkov. Tesnejše gospodarsko povezovanje bo okrepilo odpornost dobavnih verig, konkurenčnost in gospodarsko varnost na obeh straneh.

12. V zvezi s tem pozdravljamo napredek pri postopnem vključevanju partneric z Zahodnega Balkana v enotni trg EU na podlagi ustreznega usklajevanja s pravnim redom Unije, spoštovanja celovitosti enotnega trga in zagotavljanja enakih konkurenčnih pogojev. To vključuje zlasti:

    - potekajoče delo za razširitev območja EU, na katerem je mogoče „gostovanje kot doma“, na Zahodni Balkan, da bi lahko državljani in državljanke kjer koli v EU in v regiji brez dodatnih stroškov klicali, pošiljali sporočila in uporabljali mobilne podatke;
    - sodelovanje štirih partneric v shemah enotnega območja plačil v eurih (SEPA), skupaj z nedavno vlogo, kar kaže na pozitiven zagon v smeri nadaljnje širitve njegovega geografskega področja uporabe;

- uvedbo regionalnih sistemov takojšnjih plačil, ki temeljijo na tehnologiji Eurosistema za storitev poravnave takojšnjih plačil v TARGET (TIPS), kar omogoča hitrejša in cenovno dostopnejša plačila ter večje finančno povezovanje;
- spodbujanje tehničnih izmenjav za razvoj industrijskih dialogov v okviru avtoceste do enotnega trga, razširitev zelenih voznih pasov med EU in Zahodnim Balkanom ter posodobitev in harmonizacijo mejnih prehodov;
- pridružitev digitalnim pobudam, kot so vozlišča za digitalne inovacije in evropska denarnica za digitalno identiteto, ali vzpostavljanje podobnih pobud ter dokončanje 500 javnih brezžičnih dostopnih točk v regiji v okviru pobude WiFi4WB;
- ustanovitev Akademije za enotni trg, ki bo okrepila upravno zmogljivost ter državam članicam EU in partnericam z Zahodnega Balkana zagotovila priložnosti za učenje.

13. Potencial načrta za rast, da pospeši socialno-ekonomsko konvergenco med Zahodnim Balkanom in EU, je odvisen od učinkovitega izvajanja reform, povezanih z EU, s strani naših partneric. Načrt za rast, v katerem je predvidenih do 6 milijard EUR za reforme in naložbe, bi lahko v naslednjem desetletju pospešil gospodarsko rast v regiji. To dopolnjuje 29 milijard EUR, ki so na voljo v okviru gospodarskega in naložbenega načrta.

14. EU ponovno poziva partnerice z Zahodnega Balkana, naj s pravočasnim izvajanjem reform čim bolje izkoristijo to priložnost brez primere, ki vstopa v svojo zadnjo fazo. Ugotavljamo, da so nekatere partnerice z Zahodnega Balkana dokončale ali so na dobri poti, da dokončajo reformne korake, načrtovane za prva štiri šestmesečna obdobja poročanja v okviru instrumenta za reforme in rast, pri čemer vse partnerice spodbujamo, naj svoja prizadevanja pospešijo.

15. EU poudarja, kako pomembna sta nadaljnja implementacija skupnega regionalnega trga, ki jo koordinira Svet za regionalno sodelovanje, in konstruktivno sodelovanje v okviru Srednjeevropskega sporazuma o prosti trgovini (CEFTA). Spodbujamo nadaljnja prizadevanja za odpravo preostalih ovir za trgovino znotraj regije in poenostavitev trgovinskih postopkov, zlasti za olajšanje dostopa do trga za MSP. Skupni regionalni trg je odskočna deska k enotnemu trgu EU.

16. EU bo še naprej podpirala krepitev povezljivosti v regiji in z EU, tudi na energetskem, prometnem in digitalnem področju, ter stalna prizadevanja za diverzifikacijo virov in poti za oskrbo z energijo. To bo prek močnejših čezmejnih povezav, raznolikih oskrbovalnih poti in naložb v energetsko infrastrukturo povečalo našo energetsko varnost in zmanjšalo odvisnosti. EU bo še naprej prispevala k energetskemu prehodu in infrastrukturi na Zahodnem Balkanu. Partnerice z Zahodnega Balkana so v središču prometnega koridorja Zahodni Balkan–vzhodno Sredozemlje, vključno s strateško pomembnim koridorjem VIII, ki povezuje Jadransko in Črno morje. Partnerice z Zahodnega Balkana spodbujamo, naj dosežejo odločen napredek pri njegovem dokončanju v skladu z delovnim načrtom iz septembra 2026 in pri tem pravočasno izkoristijo podporo EU.

17. Podobno je še naprej bistveno učinkovito sodelovanje na področju upravljanja migracij, vključno s podporo EU za obvladovanje migracijskih izzivov na zahodnobalkanski poti. Potrebni so nadaljnji ukrepi partneric z Zahodnega Balkana, da bi svojo vizumsko politiko v celoti uskladile z EU, preprečevale tihotapljenje migrantov in trgovino z ljudmi ter se borile proti njima, dodatno okrepile upravljanje meja, izboljšale azilne in sprejemne sisteme ter povečale vračanje v države izvora. EU bo partnerice z Zahodnega Balkana še naprej podpirala pri njihovih prizadevanjih za okrepitev operativnega sodelovanja z ustreznimi agencijami EU, med drugim agencijo Frontex in Agencijo EU za azil, ter s tretjimi državami v skladu s pravom EU in mednarodnim pravom.

18. Skupna prizadevanja bi se morala nadaljevati tudi na področju preprečevanja korupcije, nedovoljenega prometa s prepovedanimi drogami in vseh oblik hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala ter boja proti njim, pa tudi na področju preprečevanja in zatiranja terorizma in nasilnega ekstremizma v skladu z novim skupnim akcijskim načrtom. EU in Zahodni Balkan bi morala še naprej napredovati pri delu na podlagi uravnoteženega, celovitega in z dokazi podprtega pristopa k izzivom, povezanim z drogami, ter krepitvi mednarodnega sodelovanja in partnerstev, tudi prek sinergij z delom evropske koalicije za boj proti drogam (ECAD), zlasti v boju proti nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami in nedovoljeni trgovini s kemičnimi predhodnimi sestavinami.

19. Učinkovito strateško komuniciranje s strani EU in partneric z Zahodnega Balkana, tudi o koristih širitve in postopnega vključevanja, je še naprej ključnega pomena. Računamo, da bodo partnerice z Zahodnega Balkana svoje državljane in državljanke obveščale, da EU za to regijo ostaja glavna investitorka in trgovinska partnerica, pa tudi največja donatorka finančne pomoči in zanesljiva varnostna partnerica. Poleg tega EU prispeva k stabilnosti in varnosti po vsej Evropi.

20. [Pozdravljamo dejstvo, da se naše partnerice z Zahodnega Balkana[1] pridružujejo tej izjavi.]

---

[1] Srbija se izjavi ni pridružila.